

El Govern Zaplana manté en punt mort la Ciutat de les Ciències de Calatrava pressionat per la patronal valenciana. Mentre el Partit Popular intenta guanyar temps, Unió Valenciana es desmarca i defensa obertament el projecte.

El punt mort en què es troba el projecte de la Ciutat de les Ciències dissenyat per l'arquitecte Santiago Calatrava depèn de l'estira i arronsa entre el Partit Popular (PP) i Unió Valenciana (UV). Els dos partits que formen la coalició de govern manifesten posicions clarament oposades. Mentre que els populars continuen defensant un projecte sense torre de comunicacions ni museu, els regionalistes l'abonen pel caràcter d'edifici emblemàtic que té per a la ciutat i per al conjunt del País Valencià.

Davant d'aquesta dualitat de posicions, cal preguntar-se per què el PP vol fer marxa enrere amb una maniobra que pot tenir un elevat cost polític —es tracta d'un fet sense precedents en la història de l'obra pública estatal; cap administració havia revocat mai un projecte en fase d'execució, amb una subvenció de la Unió Europea de 3.000 milions i amb els fonaments de 28 metres de fondària totalment acabats. L'oposició del PP al projecte de Calatrava no s'explica només per motius polítics, ni molt menys estètics. Per tant, quan el Govern valencià presentava, a principi de desembre, i de manera oficiosa un projecte alternatiu anomenat Ciutat de la Justícia, el motiu principal no era l'estalvi ni l'aportació d'una proposta millorada. Tot sembla indicar que si la Ciutat de les Ciències finalment no es construeix, les empreses adjudicatàries en resultaran greument afectades en benefici d'aquelles que aspiren a obtenir una bona posició en un hipotètic concurs públic per a l'adjudicació de l'esmentada Ciutat de la Justícia.

La batalla de la patronal. Fem, emperò, una mica d'història en aquest sentit. La Federació d'Empreses de la Comunitat Valenciana Contractistes d'Obres de l'Administració (FECOVAL) es va negar a acceptar les condicions estipulades en el concurs públic d'àmbit europeu dut a terme els primers mesos del 1994 pel Govern de Joan Lerma per a l'adjudicació de les obres. Llavors, la patronal de la construcció va presentar les seues queixes a Aureli Matínez, aleshores conseller d'Economia i president de València, Ciència i Comunicacions, SA (VACICO), promotora de la Ciutat de les Ciències, pel "doble greuge comparatiu" que pateixen les empreses valencianes de la construcció davant les empreses de la competència d'altres autonomies. FECOVAL, que reclamava un tracte de favor en un negoci en què la Comissió Europea exigeix zelosament el respecte de la llibertat de mercat, es lamentava que les obres més significatives i importants del País Valencià eren realitzades amb fons autonòmics per empreses de fora. Aleshores, la patronal de la construcció feia pública una nota de

premsa on es deia que la solució al problema exigia "que les empreses valencianes no quedaren excloses per la ximpleria d'algunes persones". S'advertia també que "el concurs de la Ciutat de les Ciències podria no ser aliè a aquesta problemàtica" quan era previsible que cap empresa valenciana s'hi presentaria. Però el que FECOVAL no explicava era que cap empresa d'aquesta associació té la capacitat tècnica per a emprendre una obra de l'envergadura de la torre de telecomunicacions (per a l'adjudicació del museu i del planetari, VACICO exigia un capital social mínim de 1.000 milions de pessetes, condició que va despertar tota classe de protestes perquè segons FECOVAL cap constructora valenciana hi podia concursar). Al concurs (vegeu gràfic en la pàgina 27) s'hi van presentar els monstres de la construcció estatal i així i tot no ho feren en solitari, sinó associats amb altres grans empreses de la construcció de França o d'Alemanya en forma d'unió temporal d'empreses (UTE).

Què pretenia realment FECOVAL amb aquella queixa? Volia que la Generalitat eliminara les condicions per a assegurar-se l'adjudicació? O simplement buscava el suport de l'administració autonòmica per a obligar les grans constructors a formar UTE amb les empreses valencianes? Es tracta de tot un seguit d'exigències que, tot i que són comprensibles, són molt fàcils de recórrer judicialment per les grans empreses, que no acceptarien mesures de favoritisme. La Generalitat, per la seua banda, no volia córrer cap risc en l'adjudicació d'obres tècnicament tan complexes com la torre o el museu. Així, es varen adoptar mesures preventives en l'adjudicació de tres dels sis lots que conformaven el complex de la Ciutat de les Ciències, concretament en les corresponents a la torre, el museu i el cine hemisfèric. Quant als tres lots restants –jardins, pàrquings i accessos– VACICO va ser més flexible i va rebaixar notablement l'exigència del capital mínim. A més es va incrementar la puntuació per a les empreses amb seu social al País Valencià i per a les UTE mixtes, formades entre empreses de fora i valencianes. Els pressupostos amb què s'adjudicaren finalment la torre (14.026 milions de pessetes), el museu (10.323 milions) i el cinema hemisfèric (3.002 milions) resultaven molt superiors, però el pressupost dels tres lots restants, que sumava aproximadament 6.000 milions, tampoc no és palla. FECOVAL va aplaudir el gest de la Generalitat, però amb l'arribada del PP al Govern autonòmic, el passat 28 de maig, la patronal de la construcció es queixa novament perquè les seues empreses s'havien quedat fora del concurs dels grans projectes.

Les dues cares de la moneda

El negociador

El president provincial de València d'UV i president del Pla Estratègic de València (PEV), Tàrsilo Piles, s'ha convertit en una persona clau en el *tour de force* que el PP i UV han encetat envers la Ciutat de les Ciències. Piles, molt ben connectat amb el món empresarial de la construcció i ben situat en el nou organigrama del seu partit, té un doble interès en el projecte de Santiago Calatrava. D'un costat, la Ciutat de les Ciències és una de les peces bàsiques del PEV; de l'altre, com a líder regionalista, intenta fer de la defensa d'aquest projecte bandera de la nova dimensió política que el partit regionalista pretén assolir amb el pacte de govern. En aquest sentit, UV es desmarca del PP de cara a les properes eleccions generals. Piles és avui un dels polítics valencians que més parla amb Calatrava.

El beneïdor

En el despatx del president de l'Associació Valenciana d'Empresaris i de la Federació d'Empreses Agroalimentàries, Federico Fèlix, el Partit Popular i Unió Valenciana signaren el passat 3 de juliol l'acord per a formar l'actual govern de coalició. Fèlix, un dels principals representats de la patronal valenciana, justificava així la seua mediació: "Quan cal, intervenim". I també va postular que el nou titular d'Economia de la Generalitat Valenciana, José Luis Olivas, havia d'"imposar austeritat per damunt de tot". Aquestes són dades que donen idea de quina és l'ascendència de Fèlix sobre el Consell valencià i posen llum sobre les reiterades coincidències que hi ha entre les seves declaracions i l'actuació d'Olivas, sobretot, envers el projecte de la Ciutat de les Ciències, primera gran prova de foc del conseller.

Curiosa sintonia. El nou conseller d'Economia i Hisenda, José Luis Olivas, va anunciar a primers de setembre que dubtava de la rendibilitat social i econòmica de la Ciutat de les Ciències, i es trau de la màniga la fantàstica –i rodona– xifra de 50.000 milions de pessetes com a cost total del projecte davant dels 28.000 milions adjudicats pel consell socialista. Les raons econòmiques van desfermar una campanya de desprestigi –tècnic i cultural– del projecte vehiculada pels diaris *Las Provincias* i *Abc*.

El conseller d'Economia i Hisenda adduïa també que als valencians no els agrada un museu de la ciència la visita al qual coste més d'una hora. Pocs entenien per què un conseller d'Economia recomanava als valencians que era preferible visitar el museu de la ciència de París o de Londres. D'altra banda, el diari *Levante* publicava, el proppassat 20 de desembre, una enquesta segons la qual el 84% dels valencians consideren la Ciutat de les Ciències com un projecte emblemàtic del segle XXI.

José M. Gómez: "Les condicions per concursar ens excloïen"

José María Gómez és secretari general de FECOVAL (Federació d'Empreses de la Comunitat Valenciana, Contratistes d'Obra de l'Administració).

—*Qui representa FECOVAL?*

—Són empreses de la Comunitat Valenciana, íntimament lligades al teixit econòmic, social i empresarial valencià, que tenen els seus centres de decisió ací i que tenen classificació per contractar obres de l'administració, tant de l'estatal com de l'autonòmica i la local.

—*Com ha estat la seua relació amb l'administració?*

—De vegades ens acusen d'exigir que ens donen obres per ser de la terra. Això és una ximpleria. Però tampoc no volem que ens penalitze ser de la terra.

—*Abans, se'ls ha penalitzat en cap moment?*

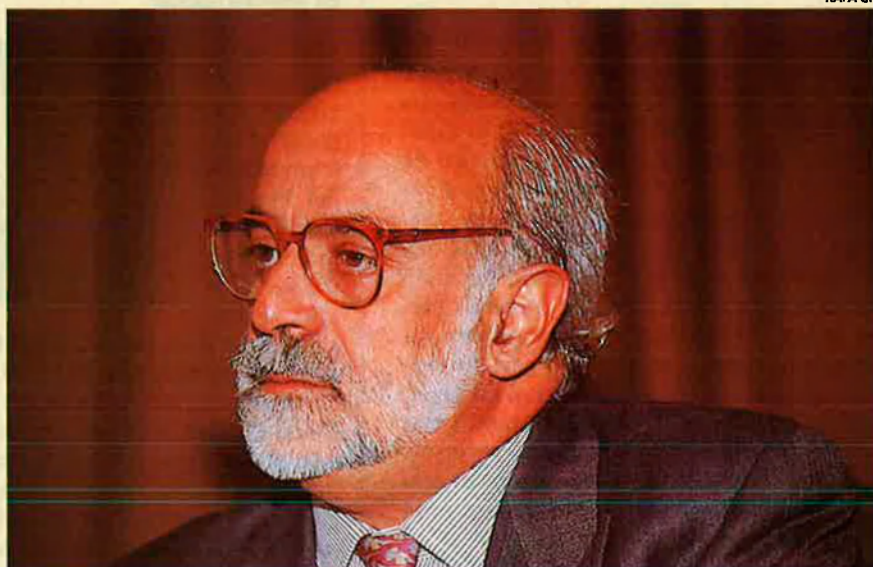
—Si una administració valora com a òptim el servei de la gran empresa, es carrega la mitjana. Si hi ha una obra de mil milions de pessetes, no la pot fer perfectament una empresa que factura 15.000 o 8.000 milions cada any? És imprescindible que siga una empresa que factura 200.000 milions de pessetes? Això és una monstruositat.

—*Quan parla de projectes grans, parla de la Ciutat de les Ciències?*

—Sobre la Ciutat de les Ciències, la Generalitat obre, mitjançant l'empresa pública Vacico, un plec de condicions en què demanava, per exemple, que el capital social siga de 1.000 milions de pessetes. Bé, per a fer una obra de 13.000 milions, açò és inusual. No hi ha plec que ho demane, això. Amb aquesta condició exclouen les empreses valencianes perquè no n'hi ha cap que tinga mil milions de capital social desemborsat. Vam fer una reivindicació i es va aconseguir que el plec dels tres següents blocs, que encara no s'han licitat, no incloguera aquella condició i les empreses pogueren participar encara que no tingueren tant de capital social. Però és que allò era una ratio absolutament llunyana a l'habitual. Per això diem que ens han penalitzat.

—*Però CLEOP, que és valenciana, sí que va poder amb una unió temporal d'empreses.*

—És clar. Quan hi ha un plec tan dur i les empreses no valencianes grans no tenen necessitat de recórrer a les valencianes, no hi ha manera de fer unions

RAFA GIL

José María Gómez, secretari general de FECOVAL: "Demaneu que tot es faça amb ordre, claredat i rapidesa."

temporals amb elles. Aleshores, només en alguns casos de relacions més antigues o quan hi ha un conveni establert es pot aconseguir. CLEOP aconseguí, efectivament, estar present però unida a dues empreses més de caràcter estatal. La resta d'empreses que ho van intentar no ho van aconseguir. De fet, en els tres següents blocs, en què no hi havia clàusules tan fortes, moltes més empreses valencianes van fer unions temporals amb empreses grans.

—*En aquest sentit, l'actual administració és més sensible a això?*

—Segons les manifestacions que coneixem, sembla que sí. Volen fer uns plecs menys subjectius, més objectius, amb unes valoracions més automàtiques que recullen tots els factors que interveuen en l'oferta: l'oferta no vol dir que el més barat és el millor.

—*Això vol dir que si hi ha un nou projecte de Ciutat de les Ciències, les empreses valencianes hi tindran més participació?*

—No sabem encara com aniran les coses, perquè també sembla, segons la premsa, que la iniciativa privada prendrà part en la inversió. No sabem, doncs, com quedarà el tema. Potser invertiran els japonesos i portaran obrers japonesos.

—*Però les empreses tampoc no poden tenir privilegis per ser d'ací.*

—No, no, no. No pretenem que donen privilegis a les empreses pel fet de ser valencianes, ni pretenem excloure ningú del mercat, perquè aquest és obert i competitiu. Ara, insistisc a dir que, com que el que oferim les empreses d'ací i el que tenen les de fora són coses diferents però compatibles, cal que tots plegats intentem que la nostra indústria s'adjudique la major parts dels contractes. Perquè això és millor per a la mateixa Comunitat Valenciana, com ho demostren els alemanys, els argentins, els bascos, els catalans i els andalusos. Com fer-ho? Sent els més competitiu, els més valents, els més licitadors. Però no es pot fer amb l'administració en contra.

—*Creu que cal respectar el projecte de la Ciutat de les Ciències de Calatrava?*

—Nosaltres, pel que fa a la Ciutat de les Ciències, entenem que cada govern té el seu programa i ha de fer el que crega convingent. FECOVAL no és una entitat política. El que demanem és que el que s'haja de fer es faça amb transparència, amb ordre i amb certa rapidesa. Nosaltres no ens plantegem si és necessària o no la torre de telecomunicacions que defensava l'anterior Consell. Nosaltres vam criticar el procediment. No entrem en res més. Ara: d'una manera o d'altra s'ha de reprendre l'activitat com abans millor. **Alex Millan**

El president de l'Associació Valenciana d'Empresaris, Federico Fèlix (vegeu requadre en la pàgina anterior), és del mateix parer que el conseller Olivas. En aquest sentit, Fèlix ha declarat a aquest setmanari que el nou projecte "supera el de Calatrava per tres raons bàsiques: té un menor cost de manteniment, permet la inversió privada i agradarà molt més als ciutadans". Fèlix considera que, "com a ciutadà, no és negatiu fer coses ornamentals", però afirma que "la situació econòmica aconsella invertir els diners en altres llocs". Precisament, una de les argumentacions del govern valencià per a abandonar el projecte del museu de les ciències són els

costos de manteniment, que estimava en 15.000 milions de pessetes anuals. La xifra no coincideix en absolut amb la que publica el diari *Levante* el passat divendres, dia 22 de desembre, que calcula, en comparació amb altres museus europeus similars -La Villette, de París, cinc vegades més gran, té uns costos de manteniment de 3.750 milions-, en 500 milions.

La resposta social i política suscitada a favor de la Ciutat de les Ciències, va obligar Olivas a presentar un dibuix signat per dos arquitectes desconeguts on s'assegura que en lloc de la Ciutat de les Ciències es construirà la Ciutat de la Justícia. La resposta s'accentua i l'argumentació econòmica del Govern Zaplana per a desqualificar la Ciutat de Calatrava va diluint-se a mesura que es desdoblex que es tracta de xifres inflades artificialment. A més, resulta incomprensible que Olivas no haja calculat que el cost d'un projecte sense torre és quasi tan elevat com el cost inicial, sobretot tenint en compte les indemnitzacions milionàries que hauria d'afrontar -6.300 milions de pessetes més la pèrdua de la subvenció de 3.000 milions atorgada per la Unió Euro-

Rita Barberà i José Luis Olivas. L'actuació del conseller d'Economia i Hisenda de la Generalitat valenciana pel que fa a la Ciutat de les Ciències es contradiu avui amb la de l'alcalde de València, que sempre ha reclamat de la Generalitat més inversions per a la ciutat de València.

pea. Una operació que és contradiu totalment amb l'actuació de Rita Barberà, alcaldessa de València, que sempre ha reclamat de la Generalitat més inversions per a la ciutat de València.

Renaix Calatrava? Malgrat la feblesa dels seus arguments, el conseller d'Economia ratifica la seua força política i la del govern que representa i ix al pas assegurant que la decisió de la Ciutat de la Justícia és ferma i que no hi haurà torre de telecomunicacions. Tot seguit, la seua sòcia de govern, la consellera d'Agricultura i Medi Ambient, Maria Àngels Ramon-Llin, d'UV, nega l'aprovació per part del Consell de cap modificació del projecte de Calatrava. És més, Ramón-Llin afirma que la decisió ni tan sol ha estat mai en cap ordre del dia. A Ramon-Llin la desmenteix de nou un altre conseller, en aquest cas el de d'Administració Pública, José Joaquín Ripoll. Tot plegat, una guerra de declaracions entre membres del mateix govern que l'única cosa que aconsegueix és fer reviscolar la torre de Calatrava.

La defensa de la Ciutat de les Ciències que a l'últim ha fet UV ha convertit aquest partit en oposició més que no en col·lega de govern del PP pel que fa a aquest tema. La primera conseqüència efectiva d'aquesta pressió ha estat la retirada de l'esmena que havia preparat el PP per a abolir definitivament el projecte de Calatrava. El PP intenta ara guanyar terreny, pressionat clarament per la patronal valenciana. Ara, la pregunta que cal fer-se, fet i fet que UV no està exempta tampoc de la dita pressió empresarial, és què pretenen els regionalistes amb aquest *tour de force* als seus socis majoritaris? **Vicent Satorres**

Ofertes empresarials *

Torre de les comunicacions		Pressupost inicial	14.879
Empreses	Oferta econòmica	Puntuació obtinguda	
FCC-Entrecanales ¹	13.978	94,55	
CN Z-Dràgades ²	13.627	99,45	

Museu		Pressupost inicial	10.397
Empreses	Oferta econòmica	Puntuació obtinguda	
Pacsa-Hoschiff	9.364	91,45	
FCC-Entrecanales	9.586	94,20	
Ferrovial-Agroman	9.986	72,10	
Cleop-Huartz-Obrason	10.065	48,10	
CN Z-Dràgades	9.705	71,10	

* En milions de pessetes

1 Fomento de Construcciones y Contratas

2 Cubiertas MZOV

R. PUCHADES